

Avskjutningsrapportering

Gävleborg

Tillförlitlig avskjutningsstatistik, som är jämförbar över tid, är en av grundstenarna i en faktabaserad viltförvaltning. Ett stort tack riktas till er som bidragit genom att skicka in uppgifter om fällt vilt.

Foto: Göran Ekström

Avskjutningsrapport: 1 juli 2022 - 30 juni 2023

Jägaren lämnar sina skottlistor till den i jaktlaget som ansvarar för rapporteringen, vilken i sin tur sammanställer alltihop och gör en enda rapport för hela jaktlaget. Möjlighet finns nu också för jaktlagets medlemmar att använda en app kopplad till Viltdata. Varje jaktlag i Viltdata har en unik jaktlagsnyckel för ändamålet. För mer information och statistik se www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet har sammanställt avskjutningsstatistik sedan 1939. Jägarkårens rapportering gör det möjligt att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, den är ett viktigt underlag i den lokala och regionala viltförvaltningen.

Inrapporterade uppgifter för enskilda områden särredovisas inte – de utgör endast underlag för skattning av avskjutningen och en beräkning av viltstammarnas utveckling på jaktvårdskrets- och länsnivå.

På www.viltdata.se finns all avskjutningsstatistik samlad där intresserade kan se och hämta önskade uppgifter.

Gävleborg

Rapportering av fällt vilt är en viktig del i övervakningen av våra viltstammar. Genom jägarens rapportering av vad som fällts under jakt möjliggörs en uppskattning av viltstammarnas utveckling över tid. Genom att få en indikation på viltstammarna kan man anpassa sin förvaltning av olika viltarter till kommande jaktår.

Den svenska naturen och viltförvaltning har mer och mer kommit i fokus från samhället. Det innebär att det är viktigare än någonsin att vi som jägare visar att den jakt som bedrivs engagerat och är långsiktig och hållbar. Det här kan vi visa genom att rapportera det vi fäller under jakt.

För att uppskattningen ska bli så träffsäker som möjligt krävs att minst 30% av arealen i en jaktvårdskrets rapporterar in sin avskjutning. Här kan vi som jägare bli bättre. Det är därför viktigt att jaktvårdskretsar uppmanar sina medlemmar att rapportera in sin avskjutning.

Foto: Kenneth Johansson

Jaktens mångfald inom Gävleborgs län

Inom Gävleborgs län fälls årligen en stor mängd olika viltarter. Antalet fällda av respektive art varierar mycket och beror på olika faktorer men tätheten är förstås en viktig faktor. Det är emellertid lika viktigt att rapportera antalet fällda individer oavsett om få eller många fälls av arten i fråga.

Den art som enskilt står för den största delen av avskjutningen är älgen. Småvilts-avskjutningen har en övervikt mot fågel med en stor variation av olika arter. Småviltet som jaktlig resurs kan i många fall nyttjas på ett bättre sätt. De fågelarter som fälls i störst omfattning är orre, kaja, ringduva och kanadagås. När det kommer till arter förutom fågel så är det framförallt rådjur och räv som fälls.

Art	Avskjutning	95 % trolighetsintervall	Jämfört med 2021/2022	
			Antal	Procent
Klövvilt				
Kronhjort	48		-7	-12,73
Rådjur	2302	(2012 - 2660)	-243	-9,55
Vildsvin	246	(208 - 298)	27	12,33
Älg	3372		-1090	-24,43
Stora rovdjur				
Björn	120 (L)		47	64,38
Lo	30 (L)		9	42,86
Varg	3 (S) + 5 (L) = 8		-3	-27,27
Övriga däggdjur				
Bäver	410	(336 - 508)	-32	-7,24
Fälthare	136	(106 - 178)	-4	-2,86
Gråsäl	59		-53	-47,06
Grävling	632	(522 - 770)	68	12,06
Rödräv	2143	(1844 - 2538)	167	8,45
Skogshare	542	(442 - 673)	24	4,63
Skogsmård	442	(354 - 562)	46	11,62

Tabell: Skattat antal fällda individer jaktåret 2022-23 Gävleborg

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning, Länsstyrelsen Gävleborg och Naturvårdsverket

Art	Avskjutning	95 % trolighetsintervall	Jämfört med 2021/2022	Jämfört med 2021/2022
			Antal	Procent
Fåglar				
Bläsand	1	(1 - 28)	1	
Dalripa	5	(4 - 25)	1	25,00
Fasan	3	(3 - 134))	3	
Fiskmås	112	(55 - 249)	-8	-6,67
Grågås	255	(154 - 430)	18	7,59
Gråtrut	62	(43 - 159)	-16	-20,51
Gräsand	355	(231 - 602)	44	14,15
Järpe	113	(76 - 169)	-30	-20,98
Kaja	1244	(770 - 2021)	-394	-24,05
Kanadagås	1212	(892 - 1664)	1	0,08
Knipa	109	(48 - 408)	28	34,57
Kricka	9	(1 - 47)	-6	-40,00
Kråka	827	(614 - 1135)	-145	-14,92
Morkulla	12	(4 - 37)	0	
Nötskrika	1071	(816 - 1463)	75	7,53
Orre	1284	(1076 - 1547)	-156	-10,83
Ringduva	1234	(807 - 1910)	-69	-5,29
Skata	866	(637 - 1195)	-80	-8,46
Storskrake	2	(0 - 37)	-5	-71,43
Tjäder	1204	(1033 - 1408)	-20	-1,63

Tabell: Skattat antal fällda individer jaktåret 2022-23 Gävleborg

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Avskjutning ”nya” klövvilt Gävleborgs län

I Gävleborgs län finns ökande stammar av både kronvilt och vildsvin.

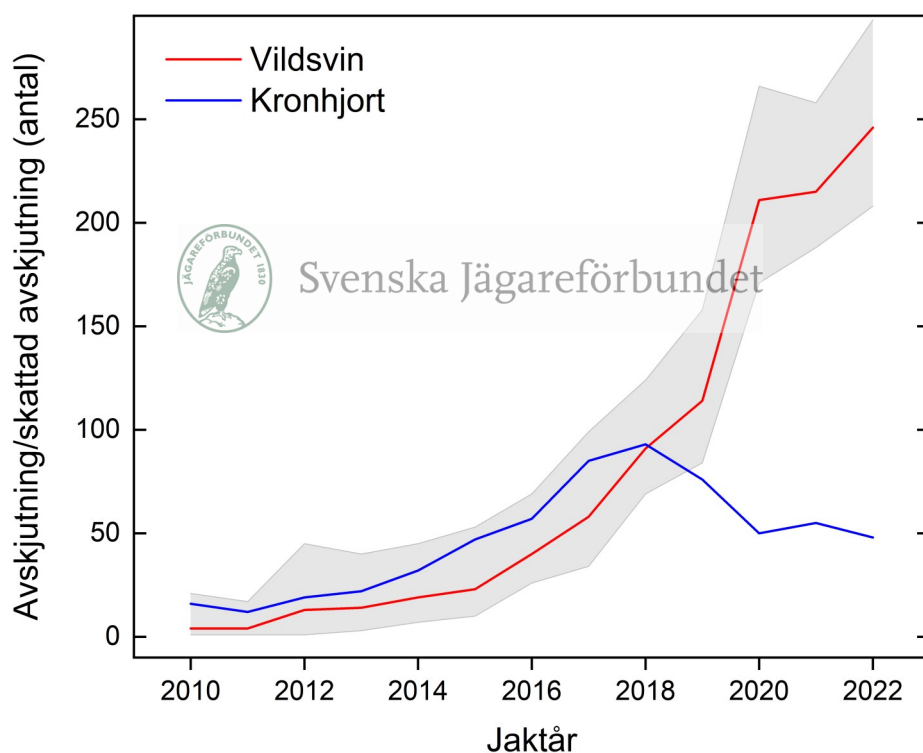
Vildsvin förekommer som enstaka individer i hela länet men har sin huvudsakliga koncentration i de södra delarna. Efter förra årets inbromsning kan vi nu se att avskjutningen ökar igen. Förra årets siffror kan vi troligtvis tillskriva vådret under våren 2021.

Kronhjorten är under etablering i länet och kan förekomma som enstaka grupper i hela länet. I motsatts till vildsvinen har den sin huvudsakliga koncentration i de norra delarna. Avskjutningen minskade mellan 2018 och 2020 var vid den stabiliserats.

Vi märker fortfarande av en effekt av det radioaktiva nedfallet efter olyckan i Tjernobyl. Tydligast märker vi av det i vildsvinen då de bökar efter föda i marken och på så vis får i sig cesium. Vi uppmanar till att samtliga vildsvin skjutna inom Gävleborgs län ska provtas för att ge en bättre uppfattning av problemet. Provtagningen är viktig med hänsyn till den egna hälsan.

Foto: Sara Nordlinder

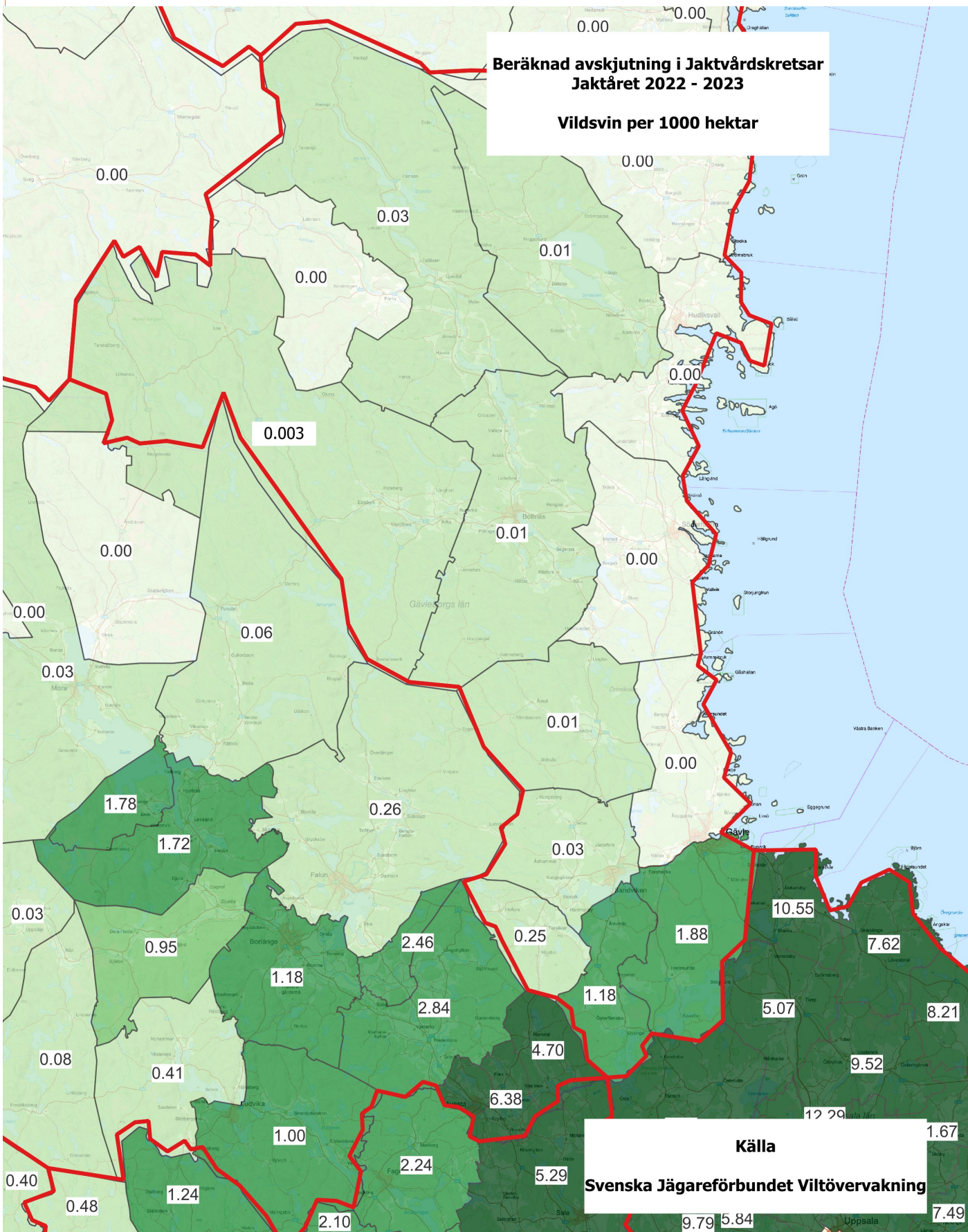

Graf: Faktisk avskjutning av kronhjort och skattad avskjutning av vildsvin 2010-2022 Gävleborgs län

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning och Länsstyrelsen Gävleborg.

Gävleborg—Vildsvin

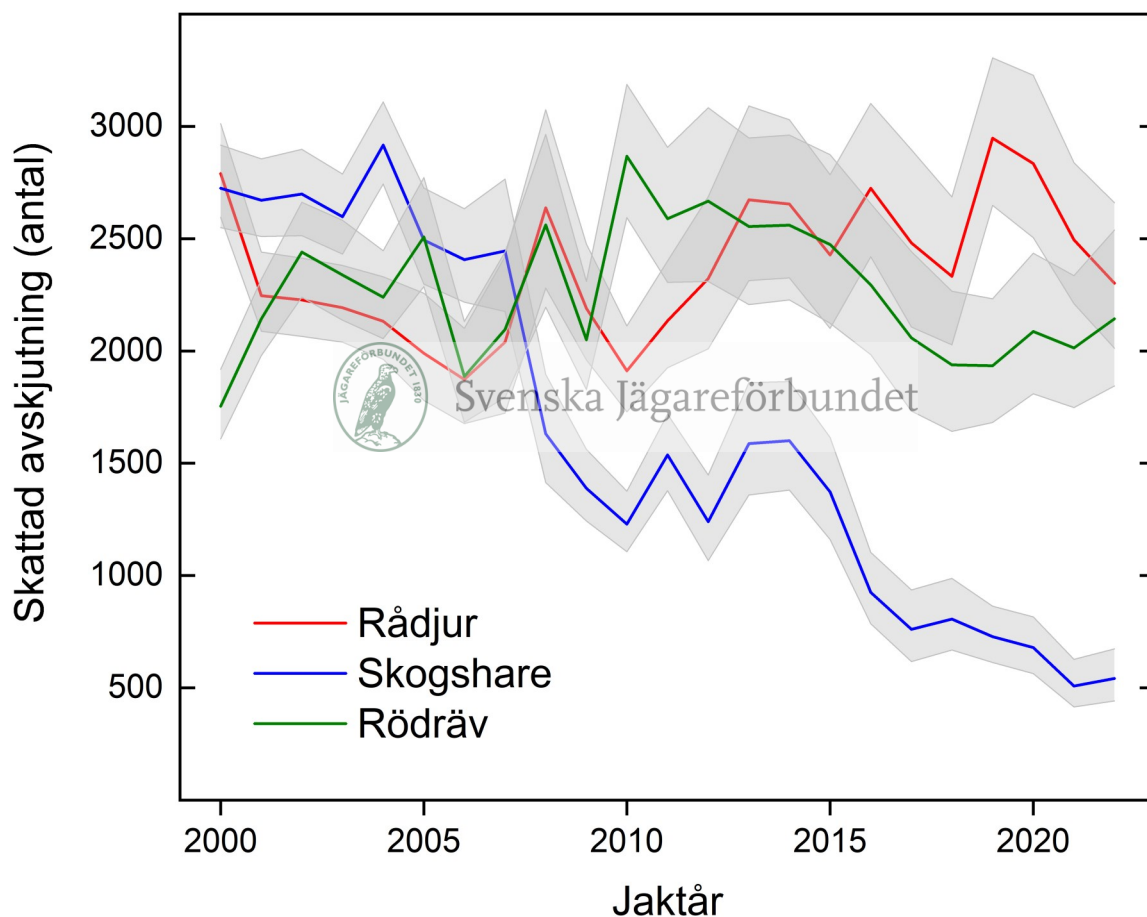
Skattad avskjutning för rådjur, skogshare och rödräv Gävleborgs län

Rådjursavskjutningen varierar år från år, men vi kan också se tendenser av cykler hos arten bakåt i tiden. Rådjurens förekomst påverkas av jakt och predatorer, riklig förekomst av räv kan påverka föryngringen kraftigt.

Rävens utveckling påverkas likt alla predatorer av tillgången av bytesdjur. Förekomsten av arten varierar över tid men nådde en pik under 2010 vart efter arten minskat fram till 2019 då en vändning av artens utveckling syntes, vilken ser ut att hålla i sig.

Skogsharen har haft en negativ utveckling sedan 2004, då låg den skattade avskjutningen på nästan 3000 individer mot dagens 542. Vid flera tidpunkter sedan år 2000 har vi kunnat se tendenser till trendbrott var vid utvecklingen åter igen vänt nedåt.

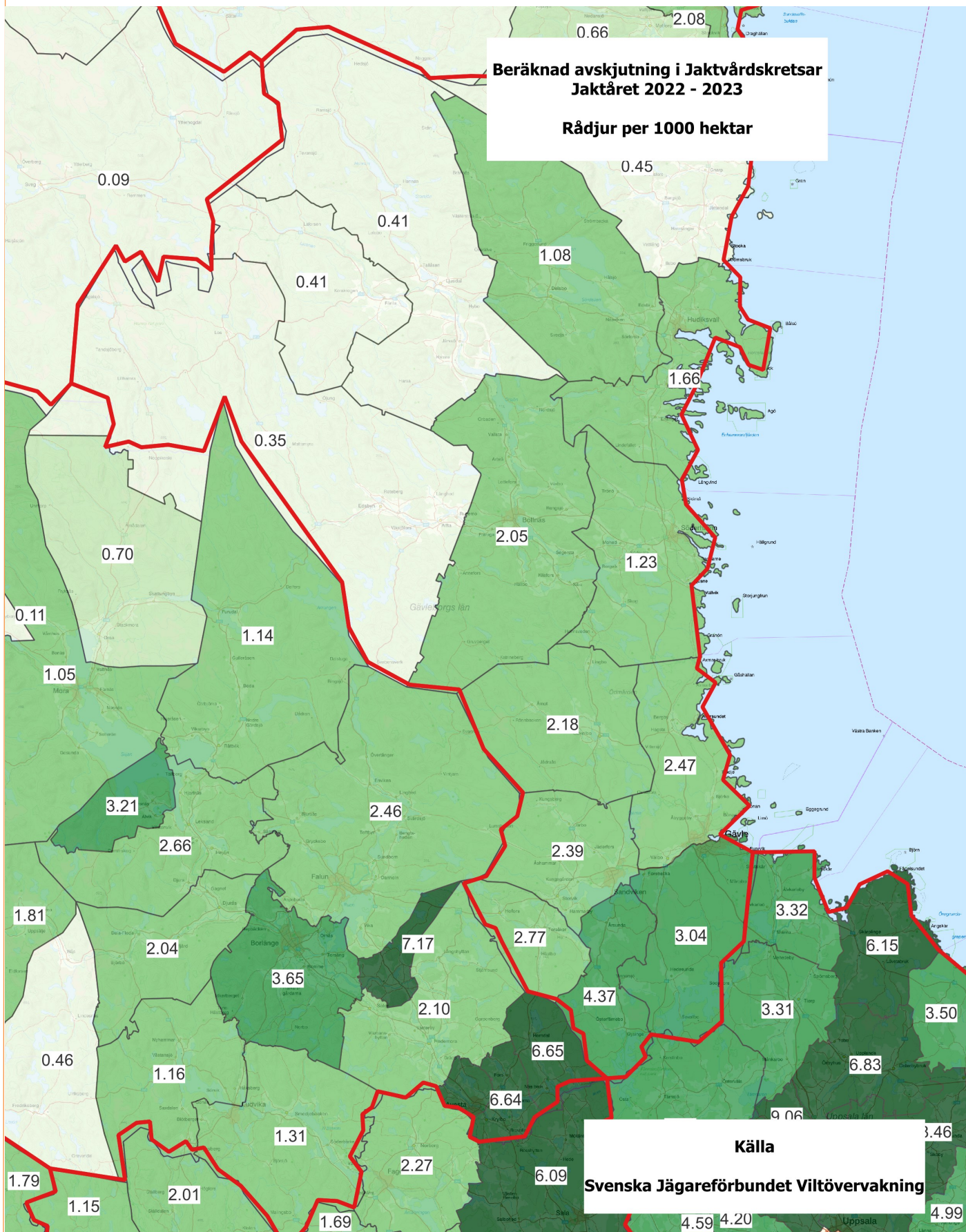

Graf: Skattat antal fällda rådjur, skogsharar och rödrävar jaktåret 2000—2022 Gävleborg

Källa: Svenska jägareförbundet viltövervakning.

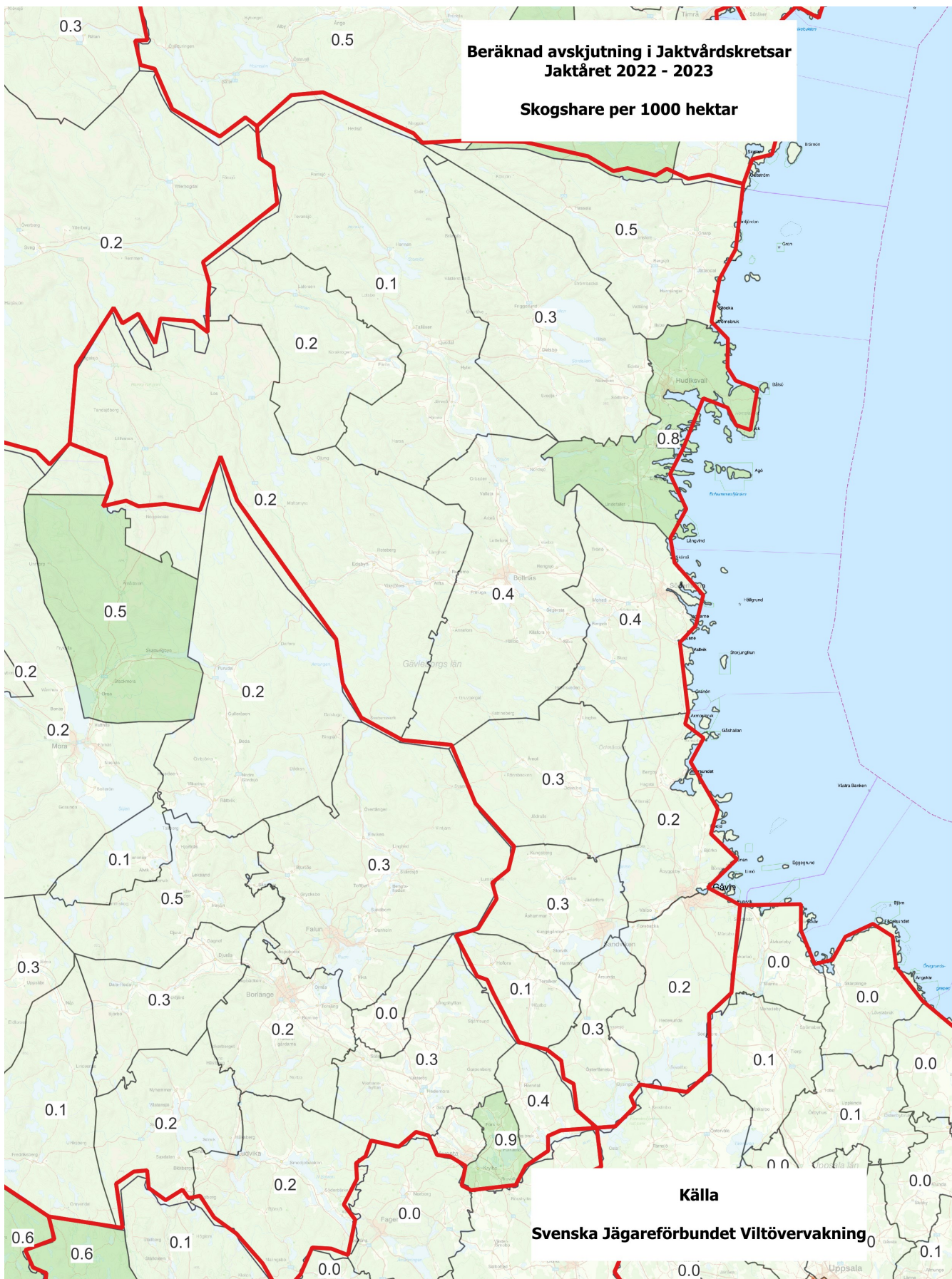

Gävleborg—Rådjur

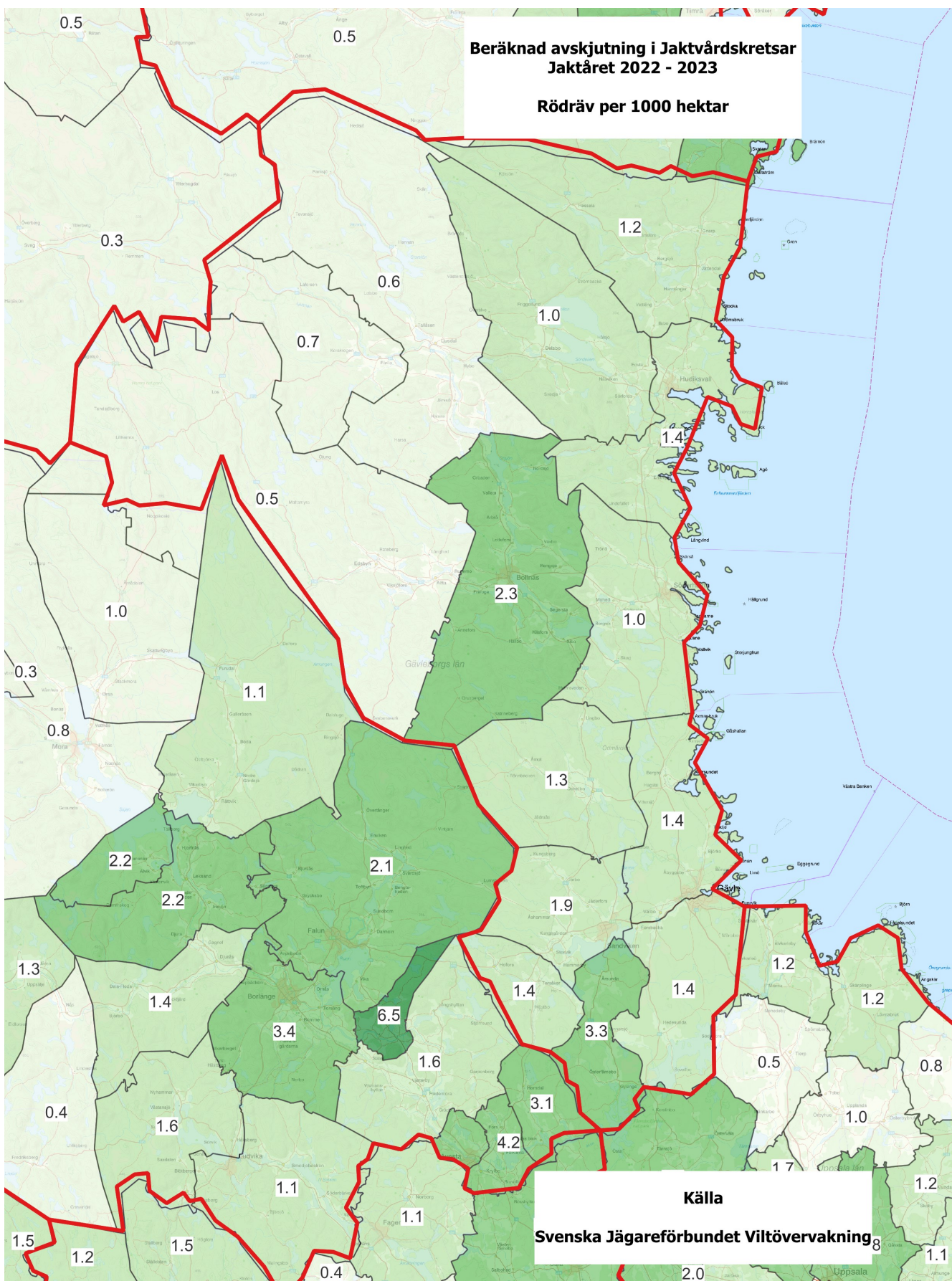

Gävleborg –skogshare

Gävleborg—rödräv

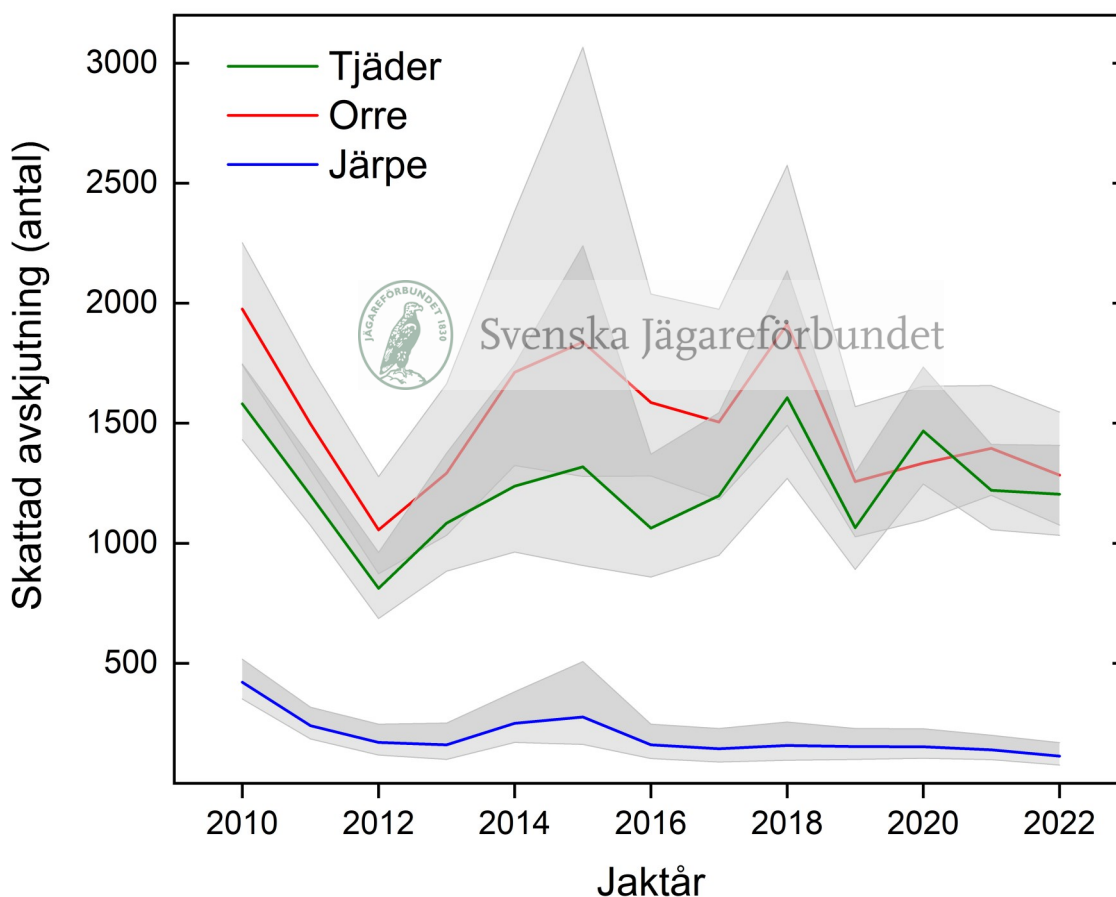
Skattad avskjutning av skogsfågel Gävleborgs län

Mellanårsvariationen för skogsfågel kan naturligt vara ganska stor. Variationen beror på väderförhållandena under kycklingarnas första veckor och predationen som i sin tur styrs av sorkcyklerna. Vid god tillgång på sork så tenderar små predatorer att framförallt gå hårt på sorken, vilket ger skogsfågeln en chans att öka. När tillgången på sork minskar ökar predationen på skogsfågel igen. När tillgången på bytesdjur minskar så minskar också antalet predatorer och cykeln börjar om från början.

Foto: , Mostphotos

Både tjäder och orre visar samma utveckling på kurvan även om arterna innehar olika avskjutningsnivåer. Cykler kan urskiljas och tittar vi på järpen så finns samma tendenser där om än inte lika tydligt som hos tjäder och orre.

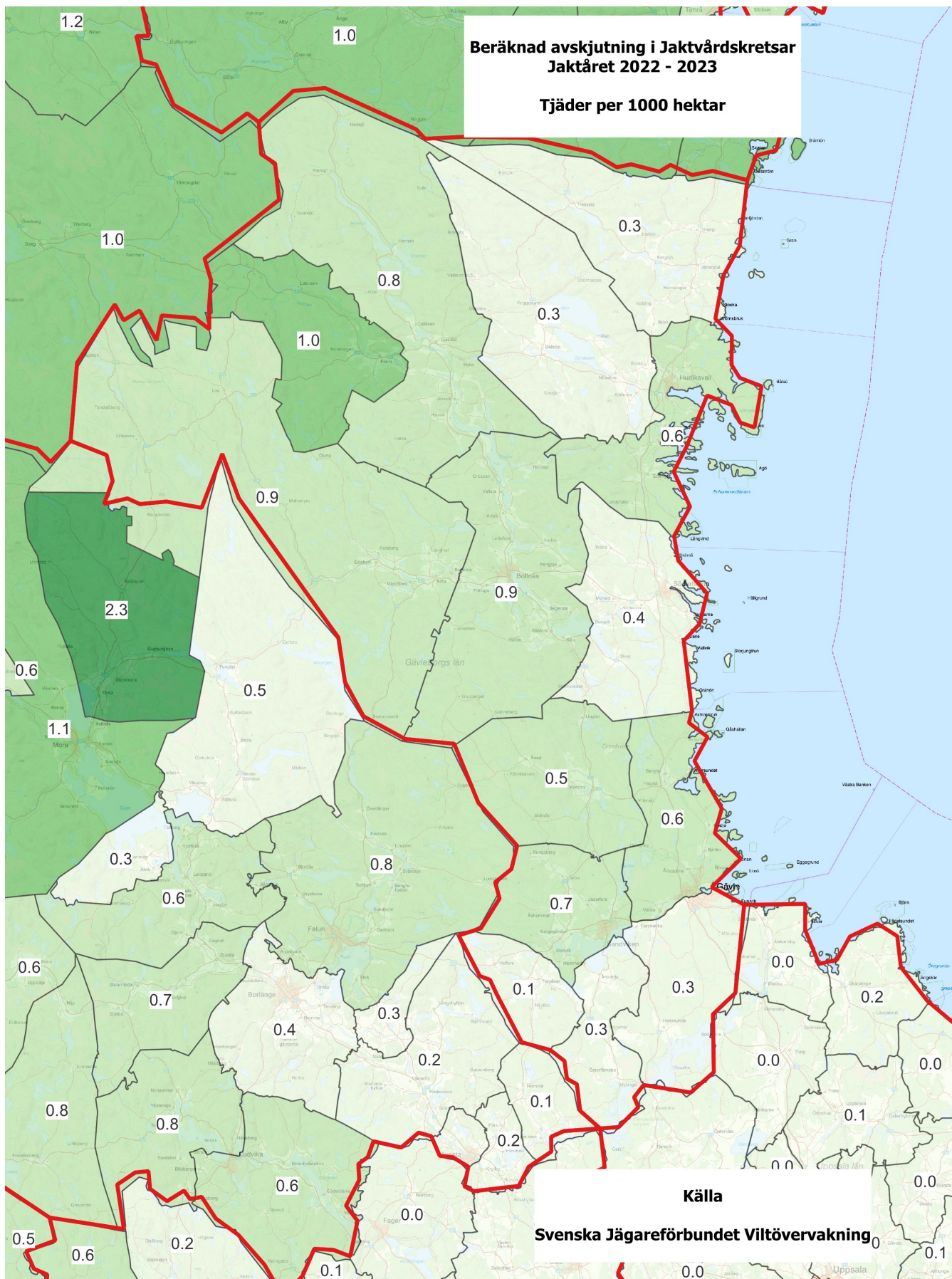

Graf: Skattad avskjutning av tjäder, orre och järpe jaktåret 2010-2022 Gävleborgs län

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Gävleborg—Tjäder

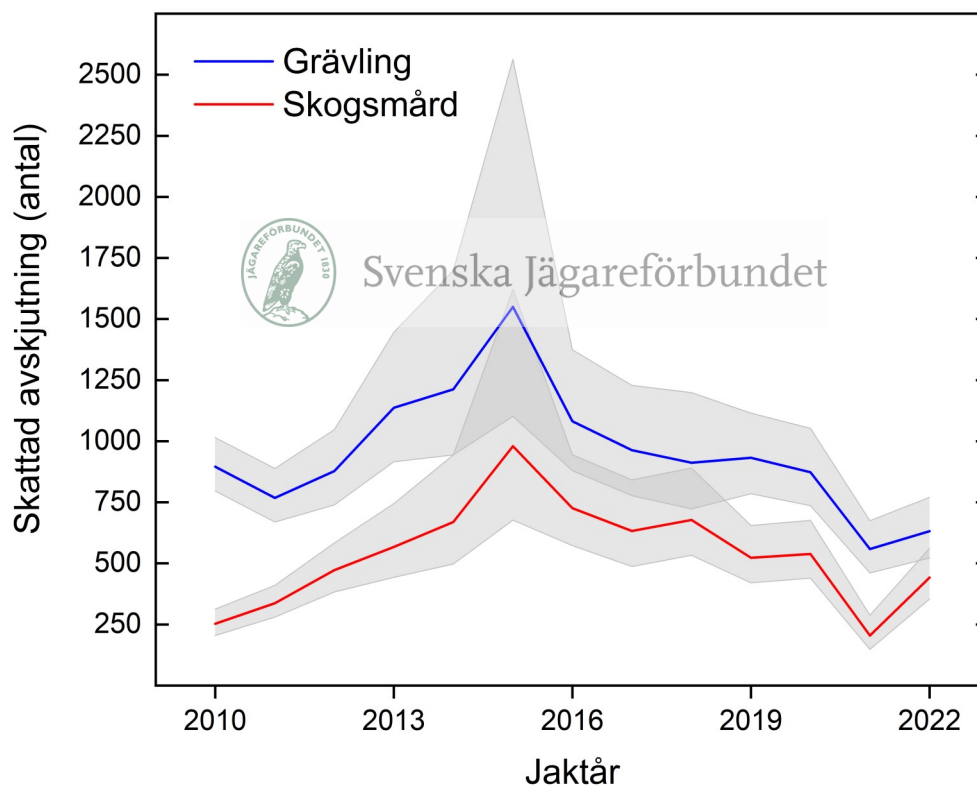
Skattad avskjutning av skogsmård och grävling

Grävling och skogsmård är de mårddjur som det rapporterats in avskjutning för i länet.

Grävlingen är vanligt förekommande i hela landskapet utom de mest karga delarna av vår natur, vilket speglar den utbredning vi har i länet (se karta). Grävlingens låga reproduktionstakt gör att populationen lätt kan minska vid hårda förhållanden och hårt jakttryck. I länet har avskjutningen minskat kraftigt sedan 2015 även om viss mellanårsvariation förekommit. Då bär och säd är viktigföda under sommaren är koncentrationen i de södra delarna av länet enkel att förklara.

Skogsmården har en mer spridd inrapportering än grävlingen och är tämligen jämt fördelad över länet (se karta), vilket kan förklaras av hur anpassningsbar arten är till sin omgivning. Trenden för skogsmård har precis som för grävlingen minskat sedan 2015. Avskjutningen varierar naturligt mellan åren och minskningen 2021, även om den var kraftig, tycks kunna förklaras som en mellanårsvariation då ökningen till i år var nästan lika stor.

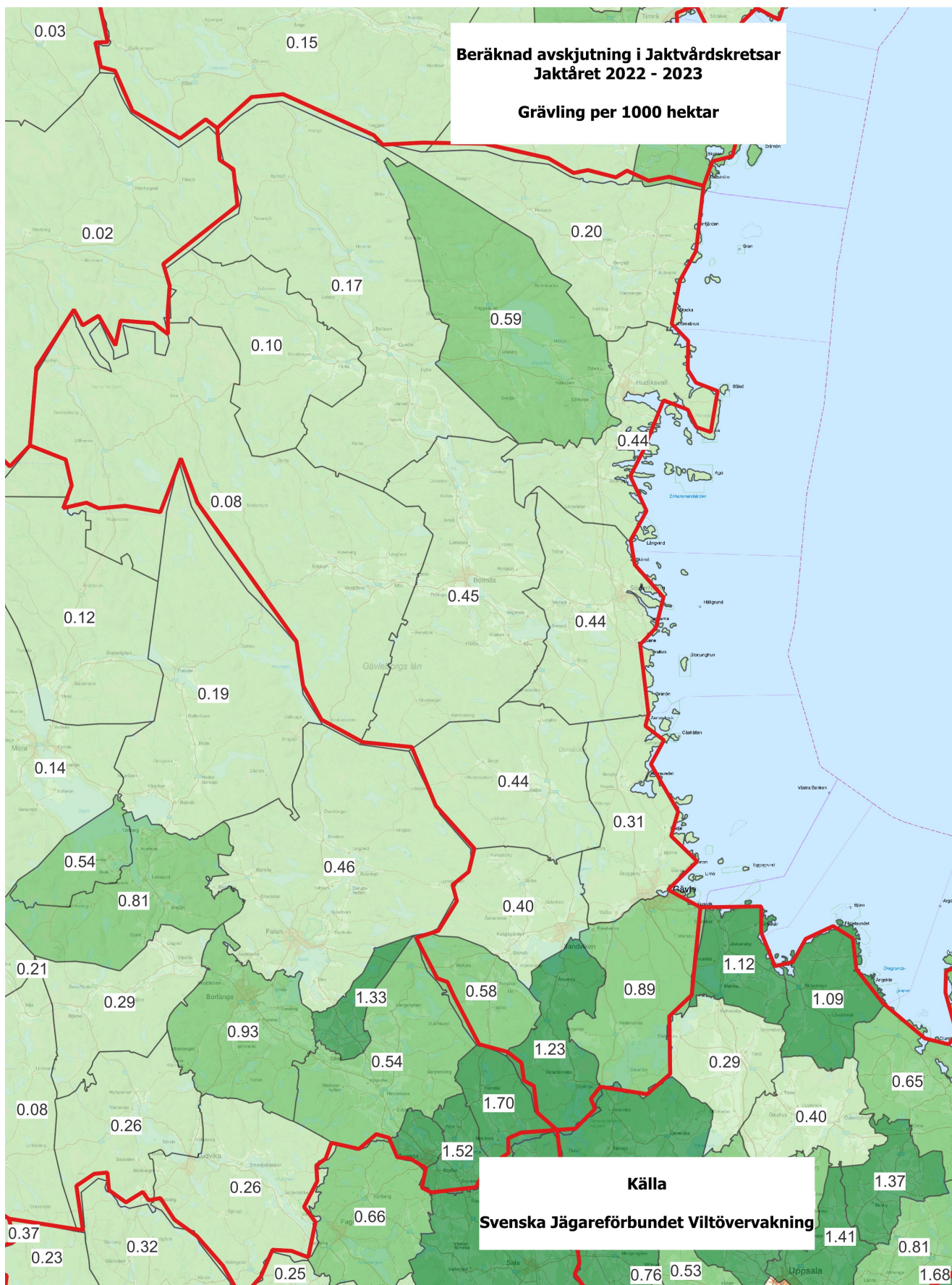

Graf: Skattat antal fällda grävlingar och skogsmårdar jaktåret 2000—2022 Gävleborg

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

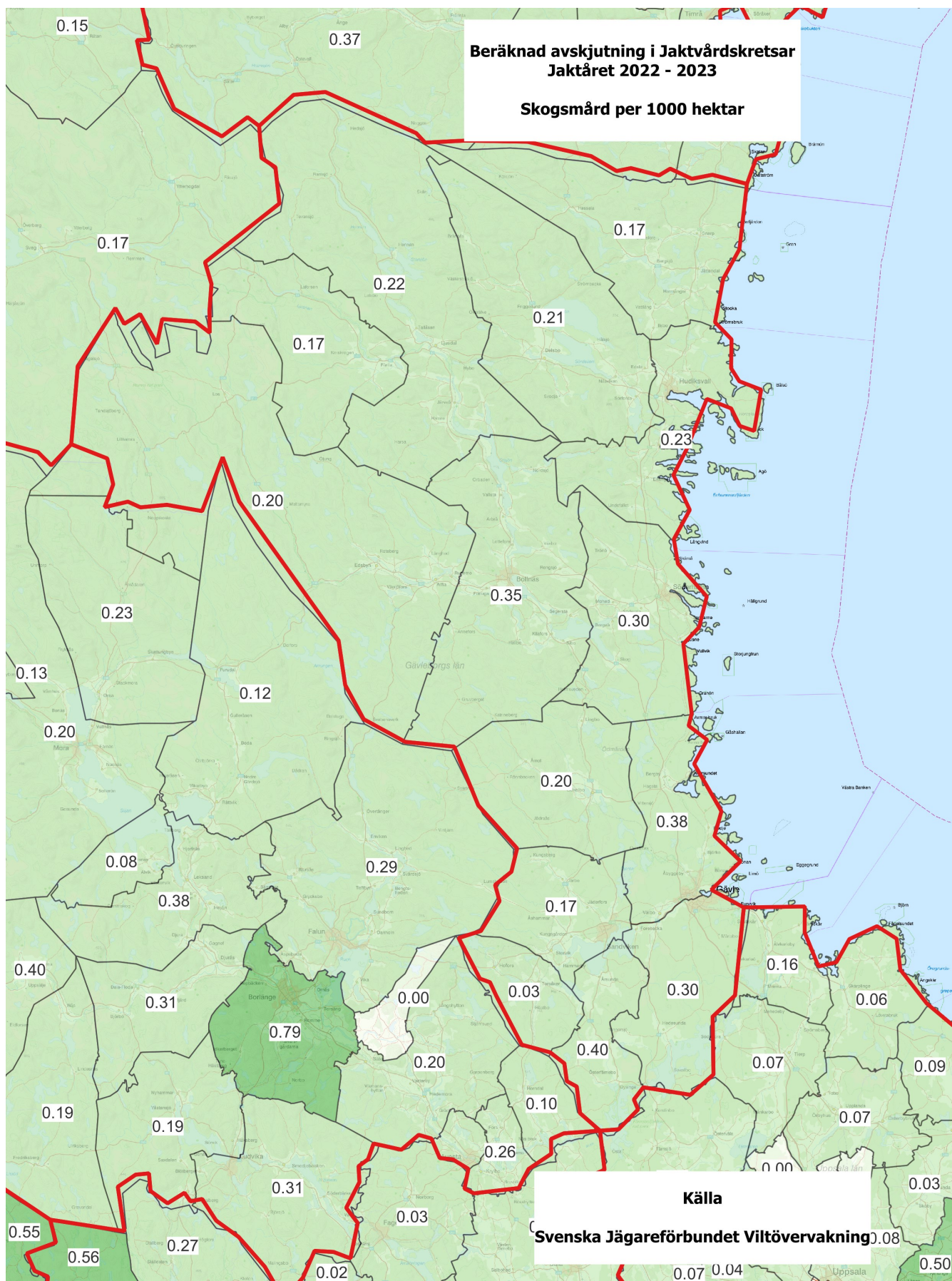

Gävleborg—Grävling

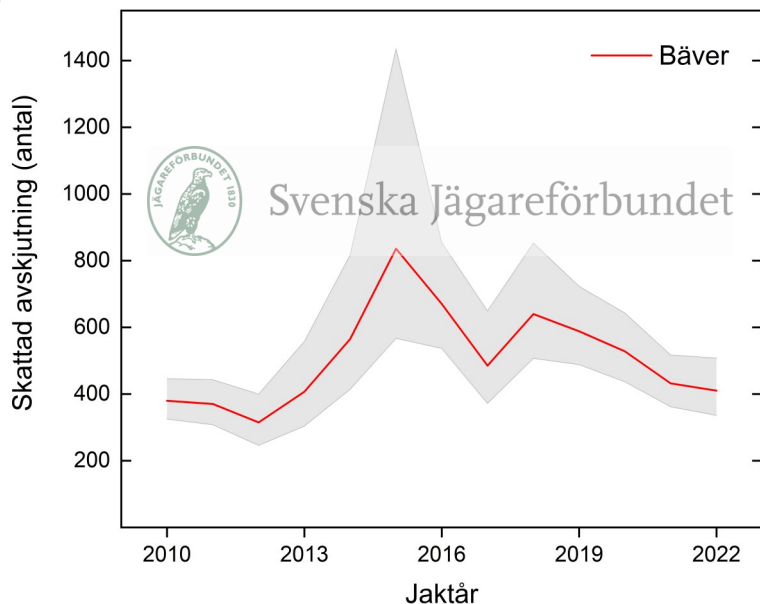

Gävleborg—Skogsmård

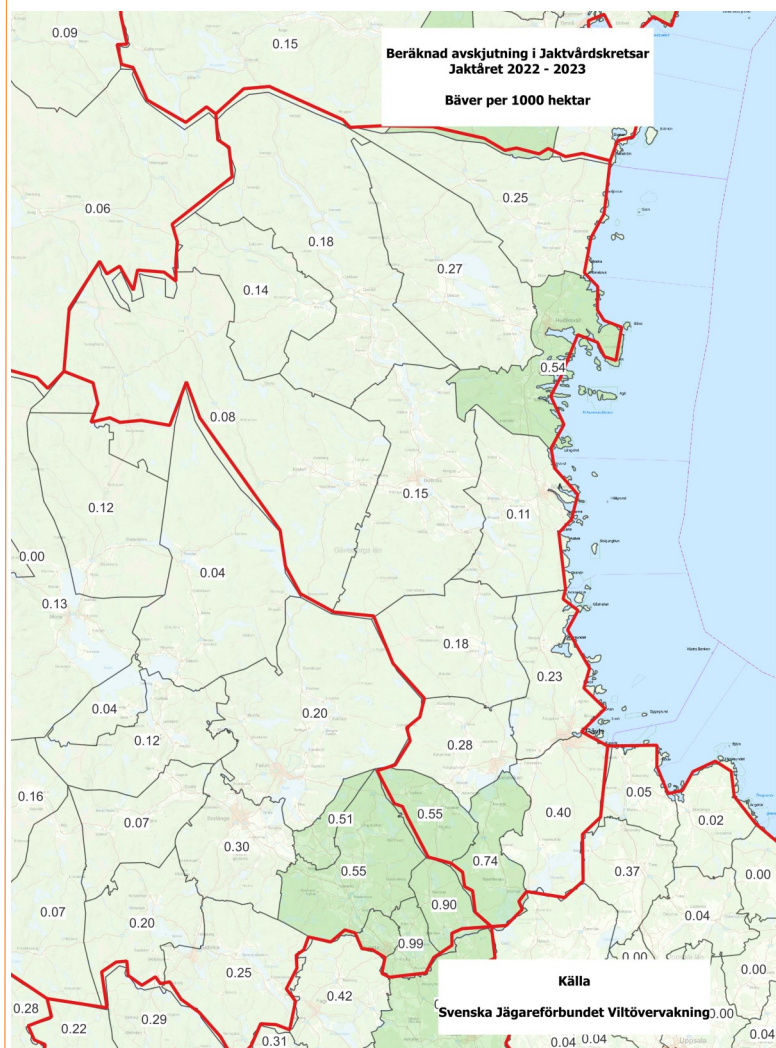

Årets art—Bäver

Graf: Skattat antal fällda bävrar jaktåret 2010—2022 Gävleborg

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Bävren förekommer i alla typer av inlandsvatten som inte bottenfryser vilket gör möjligheten för dess utbredning i länet god. Största avskjutningarna återfinns i de södra delarna och kustområdena. Arten nådde en topp under 2015 och har sedan dess haft en minskande trend. Avskjutningen har varierat över tid men inte haft allt för kraftiga mellanårsvariationer.

Viktigt att rapportera avskjutningen

Den skattade avskjutningen i länet och lokala jaktvårdskretsar som presenterats i denna rapport beräknas med hjälp av den avskjutning som ditt och andras jaktlag rapporterat. Rapporteringen är frivillig, endast jaktlag som själva vill bidra med data deltar.

De jaktlag som rapporterar meddelar också sin jaktmarksareal. Den rapporterade arealen i varje jaktvårdskrets summeras och då erhålls täckningsgraden i rapporteringen för den aktuella jaktvårdskretsen.

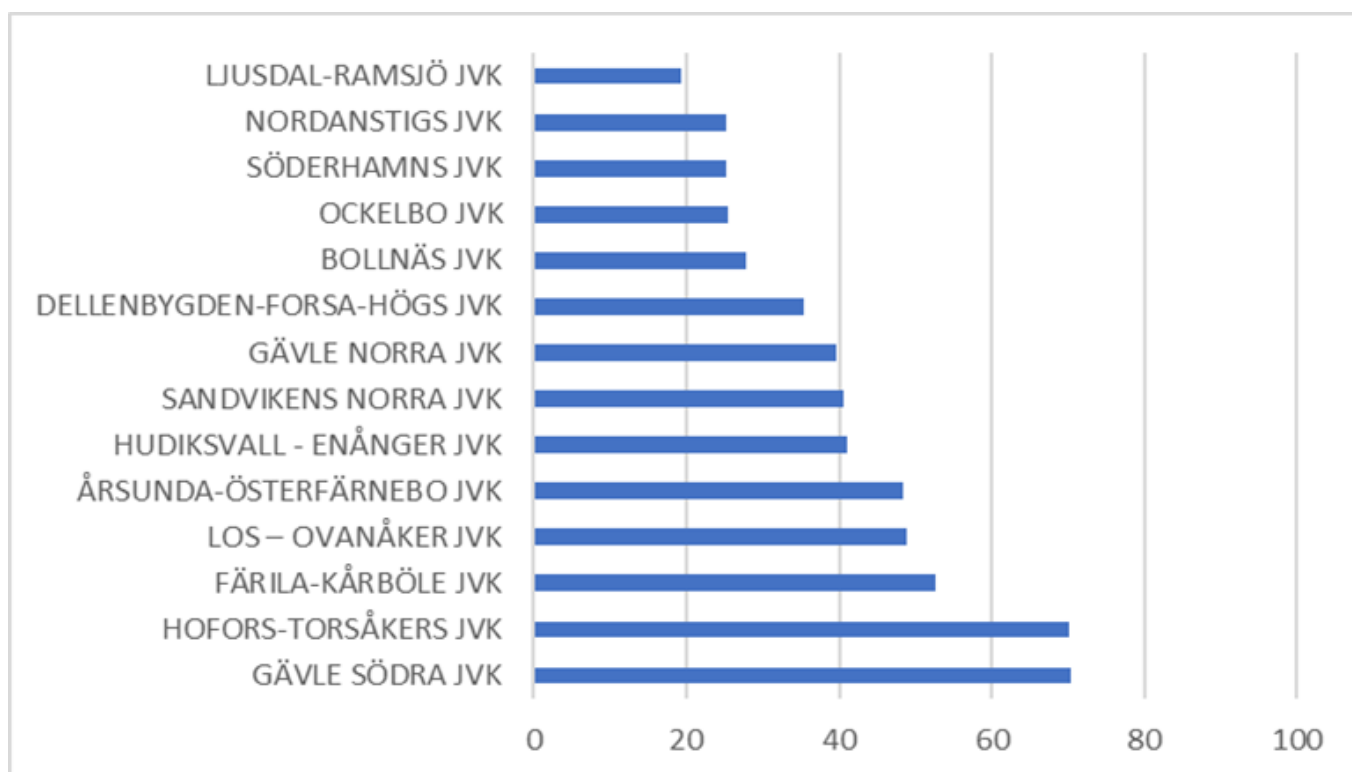
Förenklad rapportering med appen Viltdata

För att förenkla rapporteringen av avskjutning från den enskilde jägaren till den som ansvarar för sammanställningen av jaktlagets totala avskjutning kan rapporteringen ske i appen Viltdata. Varje jaktlag har en egen kod som delas ut till alla jägare som jagar på marken. Jägaren uppger koden i appen och får då tillgång till att rapportera avskjutning till det specifika jaktlaget. Om jägaren jagar i flera jaktlag kan respektive jaktlags kod skrivas in och på så sätt särskilja sin avskjutning mellan olika jaktlag.

Appen laddas ner i PlayButik (Android) respektive AppStore (Iphone). Använd sökord viltdata. Mer information om hur appen fungerar hittar ni under fliken "Instruktioner" på www.viltdata.se

Gävleborgs län 2022-2023

Täckningsgraden för jaktvårdskretsarna Gävleborgs län varierar mellan 19 – 75 %. Täckningsgraden för hela länet ligger på 38 %. Svenska Jägareförbundets målsättning är att nå en täckningsgrad om minst 40 % i alla län senast år 2024. En hög täckningsgrad säkerställer en god beräkning av avskjutningens omfattning för de jaktbara viltarterna. Om Ni önskar utbildning eller information om hur man rapporterar i Viltdata är det bara att Ni hör av Er till Länsansvarig Jaktvårdskonsulent eller hämtar information som finns på www.viltdata.se.

Figur: Rapporteringsgrad per jaktvårdskrets 2022—2023. Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med 158 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktig hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans.

Förbundet har även i avtal uppdrag inom adaptiv klövviltsförvaltning, viltprovtagning, viltobservation, avskjutningsrapportering samt vilt och trafik.

Foto: Anna Olofsson

Länsansvarig Jaktvårdskonsulent

Anna Olofsson

anna.olofsson@jagareforbundet.se